

# PRACOVNÍ LISTY PRO NESPAVÉ DĚTI

## HVĚZDNÁ MAPA

### PRACOVNÍ LISTY PRO DĚTI, KTERÝM SE NECHCE SPÁT

Už je po Večerníčku, po čtení pohádky, už ses dodíval na oblíbené video, už jsi dokončil povinnou návštěvu koupelny, ale stále nemáš chuť jít spát. Postel tě zatím vůbec neláká. Tak si zkus ještě na malou chvilku, než tě rodiče opravdu zaženou do tvého pokoje a příkázou „Spát!“, podívat na tyto pracovní listy. Jsou určené pro nespavce a pro noční zvědavce – možná tedy právě pro tebe!

Vrátíme se k nočnímu nebi, ke hvězdám na obraze Antonína Slavička i k těm, které můžete vidět z vašeho okna, a budeme chvilku přemýšlet o nekonečném vesmíru. To je pro lidskou mysl až nepředstavitelné. Přesto ho můžeme po částech poznávat už jen díváním se v noci na oblohu. Myslíte, že umělec zachytil hvězdy podle skutečnosti tak, jak je pozoroval? Objevili bychom v jeho díle nějaká známá souhvězdí?



ANTONÍN SLAVÍČEK (16. 5. 1870, Praha – 1. 2. 1910, Praha), *NOCTURNO*, 1902  
pastel, lepenka, 89x100 cm, MUO, inv. č. O 1025

Hvězdami byli lidé učarováni již velmi dávno. Vymýšleli o nich příběhy. Přisuzují se jim dodnes různé schopnosti a prý mají vliv na chování člověka! Říká se, že hvězdy vedou naše kroky, že je v nich zapsán lidský osud.  
Ale to tedy... nevím.

Vedou člověka třeba na sever, to vím!  
Tuto světovou stranu díky velké zářící hvězdě určíme. Nazývá se Polárka nebo Severka a stojí téměř nehybně na obloze v místě severního pólu.





Společně se tedy znovu zaměříme na hvězdné nebe. Zkusíme si porovnat rozložení hvězd na obraze Antonína Slavička Nocturno s Mapou severní hvězdné oblohy.

### Jak na to?

- 1) Vezměte si fólii a dva černé permanentní fixy – jeden tenký a druhý silný.
- 2) Přiložte fólii na reprodukci obrazu Antonína Slavička a silným černým fixem přesně obkreslete rozložení hvězd. Zaměřte se na to, abyste zaznamenali i jejich velikost. Velká hvězda – velká tečka, malá hvězda – malá tečka.
- 3) Až budete mít hotovo, vezměte fólii, položte ji na bílý papír a tečky položené nejbližše spojte rovnými čarami tenkým fixem. (Vezměte si na pomoc pravítko, pokud budete potřebovat.)
- 4) Vytvořili jste mapu hvězdné oblohy Nocturno.
- 5) Nyní porovnejte hvězdy z obrazu s Mapou severní hvězdné oblohy. Můžete fólii po listu mapy různě posouvat, natáčet... Co jste objevili? Našli jste nějakou podobnost?



## CO BUDEŠ POTŘEBOVAT

Reprodukcii obrazu Nocturno od Antonína Slavička (může být i černobílá),  
reprodukcii Mapy severní oblohy k vytištění zde:  
[https://www.astro.cz/userfiles/files/Na\\_Obloze/mapky/mapka-202002.pdf](https://www.astro.cz/userfiles/files/Na_Obloze/mapky/mapka-202002.pdf)  
2 černé permanentní fixy (tenký a silný), průhledná fólie (možné použít euroobal, silnější sáček nebo průhledný obalový plast), list bílého papíru na podložení, pravítko



Přiznám se, že úplně jistě nevím, jak moc věrná bude Slavičkova noční obloha. Myslím si, že ji opravdu zaznamenal při noční procházce, jak ji pozoroval a prožíval, ale dost možná vše nakonec domaloval v ateliéru. Důležité pro něj jako pro umělce byla práce s barvou a prostorem obrazu.

Taky kolik hvězd venku může pozorovat a všechny je nakreslit? To není možný!

Já bych si tipnul, že na obraze skutečná souhvězdí opravdu budou. Malíři impresionisté jako Slaviček si přeci stáli za tím, že tvoří přímo v přírodě a zachycují její náladu.

